

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Τίτλος Ερευνητικού Έργου: Επίπεδα γνωστικής και γλωσσικής ενημερότητας από την προσχολική ηλικία μέχρι την εφηβεία: Οι αλληλεπιδράσεις τους με τις εκτελεστικές λειτουργίες και τις διεργασίες συλλογισμού.

Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η: Νικόλαος Μακρής

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος: Ανάπτυξη της γνωστικής και γλωσσικής ενημερότητας

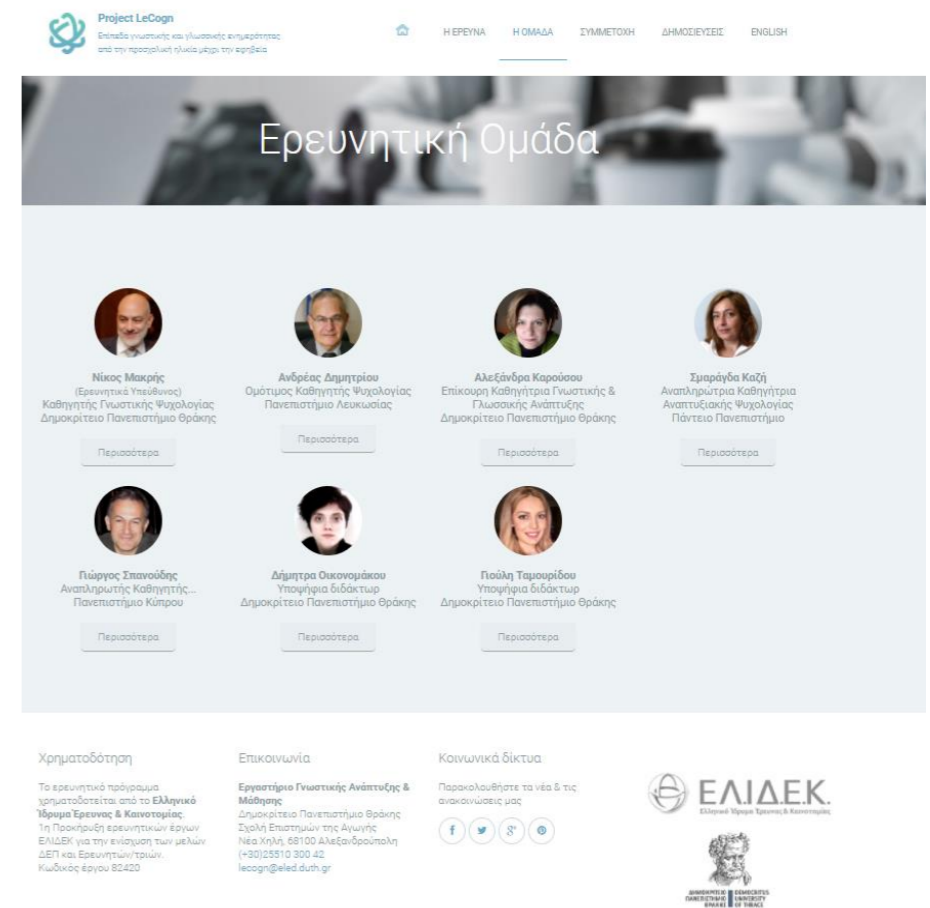
Επιστημονική Περιοχή: Κοινωνικές Επιστήμες

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: ΔΠΘ

**Συνεργαζόμενος Φορέας:
Πάντειο Πανεπιστήμιο, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου**

Ιστοσελίδα προβολής του Έργου: <http://lecogn.eled.duth.gr/>

**Ποσό Χρηματοδότησης: 155.000, 00 €
Διάρκεια Χρηματοδότησης: 36 μήνες**

Περίληψη

Μελετάται η ανάπτυξη της επίγνωσης και οι επιδράσεις της στην ανάπτυξη του εκτελεστικού ελέγχου και του λογισμού από τα 3 - 17 χρόνια. Διερευνάται πώς βασικού επιπέδου εκτελεστικές διεργασίες (π.χ. έλεγχος προσοχής, εργαζόμενη μνήμη) μετασχηματίζονται σε ικανότητες λογισμού και γλώσσας, και αντίστροφα. Οι διεργασίες αυτές αναπτύσσονται σε τέσσερις κύκλους: (1) επεισοδίων, (2) ρεαλιστικών αναπαραστάσεων, (3) αναπαραστάσεων κανόνων, και (4) αρχών, από τη γέννηση, στα 2, 2-6, 6-11, και 11-17 χρόνια, αντίστοιχα. Αναμένεται (1) κάθε αναπτυξιακός κύκλος να σηματοδοτείται από συγκεκριμένο γνωστικό προφίλ όπου οι νοητικές διεργασίες συντονίζονται με τον κυρίαρχο τύπο αναπαράστασης (π.χ. έλεγχο προσοχής, συμπερασματικές διεργασίες, νοητική αυτό-αναπαράσταση στους τρεις ανώτερους κύκλους, αντίστοιχα· (2) η διαμεσολάβηση της επίγνωσης μεταξύ εκτελεστικών διεργασιών και λογισμού να είναι εξειδικευμένη ανά κύκλο· (3) η διαμεσολάβηση της επίγνωσης να αλλάζει από βάση προς κορυφή επιδράσεις σε επιδράσεις από κορυφή προς βάση, κατά την ανάπτυξη. Συμμετέχοντες 3 έως 17 χρόνων θα εξεταστούν, διαχρονικά. Θα χρησιμοποιηθούν έργα επάρκειας επεξεργασίας, εκτελεστικού ελέγχου, λογισμού, γλωσσικής ικανότητας και επίγνωσης. Δομικά μοντέλα και γραφικές αναλύσεις θα προσδιορίσουν τις λανθάνουσες διαστάσεις και τις σχέσεις τους. Η έρευνα είναι μοναδική στη διερεύνηση όλων αυτών των νοητικών διεργασιών σε τέτοιο ηλικιακό εύρος. Επίσης, είναι η πρώτη έρευνα που εξετάζει τον ρόλο της επίγνωσης στην ανάπτυξη του εκτελεστικού ελέγχου, του λογισμού και της γλώσσας. Η προσέγγιση αυτή θα απαντήσει σημαντικά ερωτήματα της γνωστικής ψυχολογίας και των ατομικών διαφορών και θα παράσχει τη βάση για καινοτομίες στη μέτρηση της νοημοσύνης και σε εκπαιδευτικές παρεμβάσεις.

Πρωτοτυπία της έρευνας

Η έρευνα είναι πρωτότυπη για αρκετούς λόγους. Πρώτον, δεν υπάρχει, από όσο γνωρίζουμε, άλλη έρευνα η οποία να εξετάζει *όλες μαζί* τις διεργασίες που περιγράφηκαν παραπάνω και μάλιστα σε ένα τέτοιο ηλικιακό εύρος. Παρέχει τη δυνατότητα για τον προσδιορισμό αλλά και τη λεπτομερή χαρτογράφηση της οργάνωσης αυτών των διεργασιών και των αλλαγών τόσο της καθεμιάς από αυτές όσο και των μεταξύ τους σχέσεων, από την πρώιμη παιδική ηλικία έως την εφηβεία. Δεύτερον, είναι η πρώτη έρευνα στην οποία πρόκειται να διερευνηθεί, συστηματικά, ο ρόλος της επίγνωσης ως του πλέον σημαντικού παράγοντα αναπτυξιακής αλλαγής. Η προσέγγιση αυτή θα δώσει απάντηση σε αρκετά σημαντικά ερωτήματα που τίθενται στο πεδίο της γνωστικής ψυχολογίας και της ψυχολογίας των ατομικών διαφορών. Για παράδειγμα, μπορεί να συνδράμει στην κατανόηση των ατομικών διαφορών στην γνωστική ανάπτυξη και στη νοημοσύνη διαφωτίζοντας το βασικότερο αίτιό τους. Τρίτον, θα αποβή χρήσιμη στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών παρεμβάσεων με στόχο τη βελτίωση της μάθησης, μέσω της επικέντρωσης στην κατάλληλη νοητική διεργασία, ανάλογα με την αναπτυξιακή φάση των μαθητών. Κατά συνέπεια, η έρευνα αναμένεται να έχει σημαντική απήχηση στο πεδίο της επιστήμης καθώς θα συνδράμει στην ενοποίηση των τριών κλάδων της ψυχολογίας: της γνωστικής, της αναπτυξιακής και της ψυχολογίας των ατομικών διαφορών. Επίσης, αναμένεται να έχει θετική απήχηση στην κοινωνία μέσω των εφαρμογών των αποτελεσμάτων της στην εκπαίδευση και στην κλινική πρακτική. Αναμένεται, επίσης, να επιφέρει οικονομικά οφέλη μέσω της ανάπτυξης των νέων διαγνωστικών και διδακτικών τεχνολογιών που θα απορρεύσουν από αυτή..

Αναμενόμενα Αποτελέσματα και αντίκτυπος

Τα αποτελέσματα της μελέτης θα έχουν επιστημονικό και οικονομικό/κοινωνικό αντίκτυπο.

Επιστημονικός αντίκτυπος

Η μελέτη αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στην αναπτυξιακή και γνωσιακή επιστήμη καθώς πρόκειται να συνδράμει στην ενοποίηση τριών βασικών πεδίων της ψυχολογίας: τη γνωστική, την αναπτυξιακή ψυχολογία και την ψυχολογία των ατομικών διαφορών. Θα παράσχει δεδομένα τα οποία θα τεκμηριώσουν εμπειρικά τον τρόπο με τον οποίο βασικοί μηχανισμοί της γνωστικής ανάπτυξης, όπως η επίγνωση και οι εκτελεστικές λειτουργίες αλληλεπιδρούν, κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης και σηματοδοτούν τις ατομικές διαφορές σε διεργασίες συλλογισμού οι οποίες αποτελούν τη βάση της νοημοσύνης.

Οικονομικός και κοινωνικός αντίκτυπος

Η μελέτη αναμένεται να έχει θετικό κοινωνικό αντίκτυπο μέσω των προεκτάσεων των ευρημάτων της στο πεδίο της εκπαίδευσης αλλά και της κλινικής πρακτικής. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στις προεκτάσεις των ευρημάτων της μελέτης στο πεδίο της εκπαίδευσης, θα προσδιοριστούν μέθοδοι βελτίωσης του τρόπου με τον οποίο οι μαθητές θα μάθουν να σκέφτονται πιο αποτελεσματικά και να βελτιώσουν τις ικανότητες τους επίλυσης προβλημάτων. Ως προς το πεδίο της κλινικής πρακτικής, τα αποτελέσματα της έρευνας θα έχουν σαφείς προεκτάσεις στη βελτίωση των μηχανισμών αυτο-ρύθμισης ως προς τους οποίους υπολείπονται αρκετοί κλινικοί πληθυσμοί. Τούτο θα έχει σαφείς οικονομικές, επίσης, προεκτάσεις καθώς νέα διαγνωστικά εργαλεία και τεχνικές διδασκαλίας θα μπορούν να αναπτυχθούν και διατεθούν σε εκπαιδευτικούς, διαγνωστικούς και κλινικούς οργανισμούς. Η ανάπτυξη τέτοιων εργαλείων και τεχνικών μπορεί να προκύψει από τη συνεργασία σχετικών εθνικών και διεθνών εταιριών.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές θα σκηθούν στην οργάνωση και υλοποίηση φάσεων έρευνας αιχμής, όπως η διαμόρφωση πειραματικού σχεδιασμού, χρήση πολύπλοκων ερευνητικών εργαλείων και τεχνικών, εφαρμογή σύγχρονων στατιστικών κριτηρίων..

Η σημασία της χρηματοδότησης

Τις τελευταίες δεκαετίες, στην Ελλάδα, ήταν αισθητή η έλλειψη ευκαιριών χρηματοδότησης σημαντικών ερευνητικών έργων σε όλα τα επιστημονικά πεδία και, ιδιαίτερα, στο πεδίο των κοινωνικών επιστημών. Η έλλειψη αυτή είχε σημαντικές επιπτώσεις, αρχικά, στην παραγωγή νέας γνώσης αλλά και στη ευρεία διάχυσή της περιορίζοντας έτσι την συμβολή αλλά και αναγνώριση του ελληνικού επιστημονικού έργου από τη διεθνή κοινότητα. Υπό αυτό το πρίσμα, η σημασία της χρηματοδότησης είναι ιδιτή. Αφενός, παρέχει τη δυνατότητα για την υλοποίηση μίας έρευνας αιχμής με σημαντικά αποτελέσματα στο πεδίο της γνωστικής ανάπτυξης και αφετέρου ενδυναμώνει την παρουσία της ελληνικής γνωστικής-αναπτυξιακής ψυχολογίας σε διεθνές επίπεδο.

Ευχαριστούμε θερμά το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr